

leverden elk jaar een verlies op, dat door de stoffenafdeling moest worden gecompenseerd. Het overleg met de kunstenaars kostte veel tijd: elk detail moest aan hun eisen voldoen. Daar stond tegenover dat de avant-gardeobjecten Metz & Co een bijzonder imago verleenden.

Volgens Timmer was het enthousiasme van Joseph de Leeuw echter doorslaggevend. De kunsthistorica vindt dat wetenschappers vaak te eenzijdig de 'berekenende' motieven van kunstminnaars benadrukken. 'Natuurlijk werkt kunst statusverhogend. Mensen onderscheiden zich door hun smaak, in kleding, huizen, vrijetijdsbesteding, van anderen. Ik denk dat die behoefte zich te onderscheiden bij Joseph de Leeuw zeker heeft meegespeeld. Maar je maakt mij niet wijs dat het zijn voornaamste, of zelfs maar een bewuste drijfveer was. Dat waren liefde voor de kunst en idealisme.'

In een geval strekte die liefde zich uit tot het persoonlijke vlak. De Leeuw vroeg in 1933 ontwerpster Sonia Delaunay (vergeefs) ten huwelijk. Timmer: "Ik heb dat beschreven omdat het iets zegt over die man, over zijn betrokkenheid. Wat ik bovendien mooi vind, is dat geschiedenis altijd medebepaald wordt door toevalligheden: wie ontmoeten elkaar en klikt het. Dat deze twee mensen zo goed

samenwerkten, kwam deels door dat ze elkaar graag mochten. Ik vind dat een aardig, menselijk detail. Zo is het leven."

Stoelenontwerp door J.J.P. Oud

